

YLÄ-SAVON
AUTISMI- JA
ASPERGER-
YHDISTYS RY

*Yhdistys perustettu 26.10.2003
Jäseniä: 27 perhettä*

YLÄ-SAVON AUTISMI- JA ASPERGERYHDISTYS RY

HISTORIIKKI

2003-2013

Koonnut Osmo Turkki

YLÄ-SAVON AUTISMI- JA ASPERGERYHDISTYS RY:N

10 –VUOTISHISTORIIKKI

Vuoden 2003 elokuun 23. päivä kokoontui Iisalmessa, Kirkonsalmen Palvelukodin kerhohuoneessa, joukko edustajia sellaisista perheistä, joissa elämää varjosti lapsen tai nuoren neurologinen häiriö (autismi, asperger, dysfasia, ADHD tai vastaava). Yhteyskanavana oli ollut keväällä 2003 toiminut ”käsikynkkäryhmä” sekä KYS:n projektisihteeri Tuomo Puruskaisen yhteydet näihin perheisiin. Tapaamisessa oli tarkoitus selvittää mahdollisuuksia lisätä perheiden välistä yhteistyötä lasten hyväksi, jakaa saatuja kokemuksia sekä vahvistaa yhteistyötä eri viranomaisten tai palveluntarjoajien suuntaan. Paikalla oli nimilista mukaan ainakin 15 henkilöä, talon puolesta mukana oli johtaja Nina Argillander ja Autismi- ja Aspergerliitosta Sari Saha.

Taustalla oli tosiasia, että Ylä-Savossa, Iisalmessa ja sen ympäristössä oli 23 pientä autismikirjoon kuuluvaa lasta, joiden perheet pääsääntöisesti joutuivat yksin selviämään usein hankalasta arjesta eriasteisten neurologisten ongelmien kanssa. Vanhempien jaksaminen oli usein kovalla koetuksella ja avun tarve suuri.

Erityisenä tavoitteena kokoontumisessa oli keskustella paikallisen autismiyhdistyksen perustamisesta. Lähin autismikirjon parissa toimiva yhdistys oli EISVEIKET ry Kuopiossa, jonka jäseniä monet paikalla olevat olivat. Ongelmaksi koettiin kuitenkin sen päätoimialueen etäisyys Ylä-Savosta. Yhteisesti päädyttiinkin selvittämään oman yhdistyksen perustamiseen Ylä-Savossa. Perustavaa kokousta valmistelemaan asetettiin työryhmä. Johon nimettiin Eeva-Liisa Laakkonen, Leena Tauriainen ja Osmo Turkki.

Työryhmän valmisteleva kokous pidettiin 6.10.2003. Siinä päätettiin tehdä esitys yhdistyksen nimestä, kotipaikasta, toimialueesta sekä säännöistä. Ennen perustavaa kokousta neuvoteltiin vielä valtakunnallisen Autismi- ja Aspergerliiton kanssa.

PERUSTAVA KOKOUS

Perustava kokous pidettiin Kirkonsalmen Palvelukodin kerhohuoneessa sunnuntaina 26.10.2003. Puheenjohtajana toimi Osmo Turkki ja sihteerinä Pirjo Kämäräinen. Käydyssä keskustelussa päädyttiin perustamaan puhtaasti autismi- ja aspergeryhdistys mukaan lukien autismikirjoon kuuluvat kehityshäiriöt. Yhdistyksen laajapohjaisuutta voidaan tarkastella myöhemmin. Nimeksi tuli siten ”Ylä-Savon Autismi- ja Aspergeryhdistys ry”, kotipaikkana Iisalmi ja toimialueena Ylä-Savo.

Hyväksyttiin valmistelutyöryhmän esityksen mukaiset säännöt ja perustamisasiakirjan allekirjoitti 15 henkilöä, nimien kirjoittamisjärjestyksessä seuraavat: Osmo Turkki, Kristiina Turkki, Eeva-Liisa Laakkonen, Pirjo Kämäräinen, Hilikka Koivunen, Jouko Koivunen, Matti Ollikainen, Paula Ollikainen, Merita Luoma, Seija Knuutinen, Petri Veteli, Aino Kaarakainen, Rauni Nykänen, Esa Tauriainen ja Leena Tauriainen.

Perustamisasiaa eteenpäin viemään ja toimimaan yhdistyksen väliaikaisena hallituksena valittiin Osmo Turkki (pj), Leena Tauriainen, Petri Veteli, Jouko Koivunen ja Pirjo Kämäräinen. Tilintarkastajiksi valittiin Eeva-Liisa Laakkonen (varalla Aino Kaarakainen) ja Matti Ollikainen (varalla Paula Ollikainen). Patentti- ja Rekisterihallitus hyväksyi Ylä-Savon

Autismi- ja Aspergeriyhdistys ry:n merkittäväksi yhdistysrekisteriin 23.2.2004. Virallinen toiminta voi alkaa. Autismi- ja Aspergeriliitto ry päätti ottaa uuden yhdistyksen jäsenyhdistyksekseen 10.5.2004.

TOIMINTA ALKAA

Ensimmäinen vuosikokous pidettiin su 14.3.2004 tutussa paikassa, Kirkonsalmen Palvelukodin kerhohuoneessa, josta muodostui yhdistyksen vakituinen kokouspaikka. Kokouksessa valittiin hallituksen puheenjohtajaksi iisalmelainen Osmo Turkki, joka hoiti sitten pestiä seuraavat kymmenen vuotta. Muiksi jäseniksi tulivat Janne Kananen Iisalmesta, Leena Tauriainen Sonkajäreltä, Petri Veteli Kiuruvedeltä ja Jouko Koivunen Iisalmesta. Leenaa lukuun ottamatta kaikki ovat myös jatkaneet tehtävässään koko vuosikymmenen.

Jo ensimmäinen, lähes kokonainen toimintavuosi 2004 oli varsin vilkas. Peltokodossa ja Kauppi-Heikin koulussa pidettiin 14.2. **ensimmäinen lystilauantai**. Mukana viisi autistista lasta ja saman verran heidän sisaruksiaan. Ohjaajina oli 10 Savonian sosiaalian opiskelijaa, joiden valmennuksesta ja ohjaamisesta vastasi projektisihteeri Tuomo Puruskainen. Syksyllä oli **toinen lystilauantaitapahtuma**, nyt mukana jo 14 autistista lasta ja heidän sisaruksiaan. Ohjaajina 11 opiskelijaa Portaanpään opistosta opettajansa Pirjo Hätisen johdolla. Lisäksi liikuntaosiota pitämässä oli viisi keväällä mukana ollutta opiskelijaa, hommaa johti jälleen Tuomo. Vanhemmilla oli samaan aikaan tilaisuus tehdä **tutustumisretki Pielavedelle Karekuntoutus Oy:öön**.

Osuuspankin kanssa yhteistyössä ja sen tiloissa pidettiin 3.11. 2004 **koulutusilta aiheena ”Autismin kirjon varhaiskuntoutus”**. Osanottajia oli 66 henkeä.

Savonian opiskelijoiden avulla käynnistettiin keväällä Otavan koulun voimistelusalissa **liikuntakerho**. Kerhon jatkui syksyllä, vanhemmilla oli samaan aikaan **vertaistukiryhmä**.

Uimakoulu autistisille lapsille toteutui kahtena ryhmänä, joita kumpaakin veti Sari Kautto. Avustajina oli vanhempien ohella Savonian opiskelijoita. Lisäksi mainittakoon Genelecin auditoriossa pidetty **elokuvalta ”Kolme muskettisoturia”**, johon osallistui 18 henkeä.

Vertaistuen merkeissä pidettiin v. 2004 myös **ensimmäiset äitien ja isien illat**. Seuraavassa tarkastellaan toiminnan kehittymistä vuosi vuodelta.

VUOSI 2005

Toimintakertomus vuodelta 2005 kertoo toiminnassa mukana olleen enemmän tai vähemmän aktiivisesti n. 20 perhettä. Käytössä oli ns. perhejäsenyys, joten jäsenyyteen riitti, että perhettä kohden suoritettiin yksi jäsenmaksu. Jäsenmaksu on koko 10-vuotiskauden ollut 20 euroa.

Autismitiedotus alkoi vakiintua. ”Euroopan autismiviikolla” yhdistyksen toimintaa ja autismia esiteltiin Iisalmen Sanomissa 27.11. ja radio Salmisessa n. tunnin keskusteluohjelmassa. Yhdistyksen toiminnasta tiedotettiin säännöllisesti Autismi-lehdessä.

Lystilauantai järjestettiin sekä keväällä että syksyllä Peltokodolla ja Kauppi-Heikin koululla. Keväällä oli mukana 6 autistista lasta, kolme sisarusta sekä Marita Jääskeläisen johdolla 17 ohjaajaa. Syksyllä mukana oli kahdeksan autistilasta, kolme sisarusta ja avustajina 18 opiskelijaa. Kevään lystilauantai-tapahtumaan 19.3. liittyen Marita Jääskeläinen teki opinnäytetyön ”Kehittämishanke lystilauantai”.

Syksyn lystilauantain rinnalla järjestettiin Kauppi-Heikin koululla **seminaari ”Autistin elämänkaari Ylä-Savossa”**. Alustajina ja asiantuntijoina oli projektipäällikkö Marko Kielinen TUKEA-projektista, Otavan koulun rehtori Tuula Vinberg, kaupungin sosiaalitoimesta sosiaalityönjohtaja Marja-Liisa Korhonen ja sosiaalityöntekijä Pirjo Maunu, Kirkonsalmen Palvelukodista ohjaaja Tiina Heikkilä ja Kelasta vakuutuspäällikkö Anja Ojanen. Seminaariin liittyvä tutustumiskäynti uuteen Kirkonsalmen Autismiyksikköön toteutettiin 1.12..

Liikuntakerho opiskelijavoimin jatkui Otavan koululla lauantaisin yhteensä 8 kertaa. Vanhemmat ovat pitäneet vertaistukiryhmää kerhon aikana. **Musiikkikerho ”Muskari”** alkoi viikoittain musiikkiterapeutti Tuula Palmun johdolla. Mukana 4-5 lasta vanhempineen.

Kesäretki tehtiin 18.6. kohteena kotieläinpuisto Kuopiossa.

Uimakoulu ”Korallit” pidettiin kaksi kertaa viiden lapsen ryhmänä, yhteensä siis 10 uimaria. Vetäjänä edelleen Sari Kautto, avustajina vanhemmat tai opiskelijoita. Vanhemmat kustansivat osan uimakoulumaksusta. Yhdyshenkilönä yhdistykseen toimi Janne Kananen.

Syksyllä kartoitettiin **kyselytutkimuksella** jäsenkunnan odotuksia yhdistyksen toiminnan suhteen.

VUOSI 2006

Toimintakertomuksen mukaan yhdistyksellä oli 18 jäsenmaksunsa suorittanutta jäsentä, eli käytössä olevan perhejäsenyyden johdosta toiminnan piirissä n. 60 henkeä.

Yhdistys on saanut **oman esitteen**, jota on sijoitettu saataville päiväkoteihin, neuvolaan jne.. Euroopan **autismiviikolla** pidettiin teemapäivät mm. päiväkodissa, koulussa ja uimahallissa, Iisalmen Sanomissa oli lehtijuttu uintiryhmästä, Savoniassa infotilaisuus ja radion Salmisessa liikuntaryhmää vetävien sosionomiopiskelijoiden haastattelu. Näitä on järjestänyt yhdistyksen tiedotusvastaava Kristiina Turkki.

Autismiin perehdyttävää koulutusta järjestettiin **lystilauantai-tapahtumien** yhteydessä kahdesti, kouluttajina Marita Jääskeläinen, Marjaana Uusi-Illikainen ja Osmo Turkki. Lystilauantait järjestettiin 18.3. ja 7.10.. Keväällä vetäjinä toimivat Marita Jääskeläinen ja Marjaana Uusi-Illikainen, mukana oli 10 autistista lasta ja 4 sisarusta sekä avustajina 22 opiskelijaa opettajansa johdolla. Syksyllä vastaavat luvut olivat 9 autistilasta, 4 sisarusta ja 18 opiskelijaa, vetovastuussa Marjaana Uusi-Illikainen, Kaisa Syvävirta ja Anne Rajapolvi.

Kesäretki tehtiin Jouko Koivusen johdolla Alimmaiselle Vuottojärvelle, josta tuli jatkossa perinteinen retkikohde. Mukana 13 henkeä.

Seminaari ”Autistin elämänpäivä Ylä-Savossa” jatkui keväällä, ja sopivaksi jatkoksi tuli syksyllä Kehitysvammaliiton EKOTUKI_hanke.

Liikuntakerhoa lauantaisin kerran kuussa oli vetämässä n. 10 opiskelijaa. Kolme opiskelijaa otti **liikuntakerhon opinnäytetyökseen**, ja tämä poiki mm. **kesäleirin liikuntateemalla**. Tämä leiri pidettiin Sukevan Hirsikankaalla 19.-20.8.. Organisoijina olivat sosionomiopiskelijat Marjaana Uusi-illikainen, Anne Rajapolvi ja Kaisa Syvävirta. Mukana oli neljä perhettä, yhteensä 16 henkeä, avustajina 11 opiskelijaa.

Kevätkaudella 2006 jatkui **musiikkikerho** Tuula Palmun ja puheterapeutti Soile Yrjänän vetämänä. Syksyllä ei enää vetäjää saatu. Resurssiprojektin rahoituksen turvin jatkui sisarusryhmä vielä kevätkauden psykologin Päivi Reinikaisen sekä sosionomiopiskelijoiden Heini Kauton ja Tiina Väisäsen johdolla.

Autistilasten uintiryhmä jatkoi toukokuussa, ja voitiin todeta, että lasten uintitaito on kehittynyt valtavasti. **Harrasteuintiryhmä** (perheille) toimi kerran kuussa kevätkauden, mutta uimahallin resurssipulan vuoksi ei voinut jatkua enää syksyllä.

Lastenhoitopalvelujen järjestämisessä edettiin siten, että sosiaalilautakunta teki päätöksen, jolla kaupunki lupautui rahoittamaan autistiperheiden tarvitsemaa tilapäisapua koteihin omaishoitajille varatun määrärahan puitteissa. vanhemmat itse huolehtivat avustajien kouluttamisesta.

Yhdistykselle oli alkanut kertyä kirjallisuutta, äänitteitä ja erilaista muuta tavaraa. Niille saatiin säilytyspaikaksi yksi komero Kirkonsalmen Palvelukodin kerhohuoneesta. Matti Ollikainen teki merkittävän työn kirjaamalla materiaalin asianmukaisesti luetteloksi.

VUOSI 2007

Lystilauantait jatkuivat vanhaan tapaan. Keväällä 24.2. mukana oli 10 autistista lasta ja kolme sisarusta, ohjaajina 21 Savonian ja Portaanpään Opiston opiskelijaa. Toiminnan suunnittelijana oli Mari Leinonen ja näytön vastaanottajana Marita Jääskeläinen. Tapahtuman yhteydessä oli myös autististen lasten hiihtokilpailu. Syksyn lystilauantaissa oli mukana 9 autistista lasta ja kolme sisarusta, ohjaajina 14 perhepäivähoidon opiskelijaa, päävastuunkantajana Tiina Vidgren. Tapahtuma suoritettiin opiskelijoiden näyttönä, jota olivat vastaanottamassa Mari Leinonen ja Marita Jääskeläinen. Etukäteiskouluttajana ja yhdistyksen puolesta järjestelijänä oli jälleen Kristiina Turkki.

Edunvalvonnan sarallakin saavutettiin eräitä merkkipaaluja. Pitkän oikeusprosessin jälkeen saatiin Kuopion hallinto-oikeudessa ja Itä-Suomen lääninhallituksessa myönteinen päätös, jonka mukaan kehitysvammaisille autisteille lisälmessakin kuuluu maksuton, kuntouttava päivä- ja iltapäivähoito. Samalla on vahvistettu autististen kehitysvammaisten oikeus erityishuolto-ohjelmaan (EHO) ja siihen liittyviin kehitysvammalain mukaisiin subjektiivisiin oikeuksiin.

lisalmen vapaa-ajan lautakunta hyväksyi yhdistyksen aloitteesta **avustajakortin**, jolla avustaja pääsee kuntosalille tai uimahalliin maksutta avustettavan kanssa. Mikäli avustettava ja avustaja ovat eri sukupuolta, heillä on mahdollisuus käyttää tilaissaunaa pukuhuoneena, mikäli se on vapaa ja varataan viimeistään tunti etukäteen.

Autististen lasten uimakoulu jatkui toukokuussa uintivalmiuksia täydentävällä opetuksella, harrasteuinnit ovat jatkuneet kevät- ja syyskaudella n. kerran kuussa. Mainittakoon, että Korallien uimakoulun vetäjä Sari Kautto sain valtakunnallisen erityisuintiopettajan tunnustuksen v. 2007.

Syyskaudella tanssinopettajaksi opiskeleva Hanna Pitkänen piti kerran viikossa (14 kertaa) **tanssikerhoa** viidelle lapselle avustajineen Edwin Laineen koulussa, ja joka toinen viikko (9 kertaa) seitsemälle varttuneemmalle autistille Kirkonsalmen Palvelukodin autismiyksikössä. Harjoittelujakson innoittamana hän päätyi tekemään opinnäytetyönsä autistien erityistanssista. Yhdistyksen puolesta tanssikerhoa ovat olleet suunnittelemassa ja organisoimassa Kristiina Turkki ja Marita Jääskeläinen.

Kun yhdistyksen perustamisesta oli kulunut tasan 4 vuotta ja 1 kk, yhdistys järjesti 26.11.2007 yhdessä Iisalmen kaupungin kanssa kulttuurikeskuksessa **kuvakommunikaatiokoulutuksen ”Idea ja intoa – visualisointi arjen tukena”**. Kouluttajina toimivat puheterapeutti Hannele Hyvärinen ja konsultoiva ohjaaja Riikka Pesonen Oulusta, yhdistyksen puolesta tapahtuman organisoivat Kristiina Turkki. Koulutukseen osallistui 47 henkilöä: yläsavolaisia vanhempia ja ammattikasvattajia, jotka työskentelivät lasten, nuorten ja aikuisten parissa. Autismiliiton SoKu-projekti tuki koulutusta 1000 eurolla.

VUOSI 2008

Vuonna 2008 vietettiin ensi kertaa **virallisesti maailman Autismipäivää 2.4.** Tätä YK:n julistamaa nimikkopäivää vietettiin Ylä-Savon yhdistyksessämme erityisin toimin. Iisalmen Sanomissa oli juttua autismiperheen elämästä, Edwin Laineen koulussa oli luokittain autismiaiheinen oppitunti ja siihen liittyvä tietokilpailu. Opettajainhuoneessa oli äitien järjestämää tarjoilua merkkipäivän kunniaksi. Paikallisradiossa autismiaihetta piti esillä tiedottaja Kristiina Turkki. Iisalmen ja Lapinlahden kirjastoissa oli autismiaiheinen kirjallisuusnäyttely.

Autismiin perehdyttävää koulutusta järjestettiin lystilauantain ja muiden tapahtumien yhteydessä 30 opiskelijalle. Syksyn lystilauantain yhteydessä Tuomo Puruskainen piti **avekki-koulutuksen I jakson**, mukana 9 vanhempaa ja 9 päivähoiton työntekijää. Fontanella- retken yhteydessä saatiin **porttikirjakoulutusta** Sanna Turakan johdolla.

Lystilauantait pyörivät jo rutinoituneesti Marita Jääskeläisen johdolla, keväällä avustajina oli ennätysellisesti 22 opiskelijaa Portaanpään Opistolta. Syksyllä Maritan työparina oli Mari Leinonen. Opiskelijoiden etukäteiskouluttajana ja yhdistyksen puolesta järjestelijänä toimi Kristiina Turkki.

Kesällä tehtiin jälleen **retki Alimmaiselle Vuottojärvelle** Joukon johdolla, mukana 15 henkeä. Syksyllä tehtiin **junalla retki Siilinjärven Fontanellaan**, mukana 11 aikuista ja 9 lasta seitsemästä eri perheestä.

Liikuntakerho jatkui Savonian opiskelijoiden voimin sekä keväällä että syksyllä. Opiskelijoilta saatiin lahjoituksena mm. värikäs leikkivarjo, käden- ja jalanjälkiä liikuntarataa varten sekä valokuva-albumi ynnä valokuvia cd:llä. Myös **uimakoulu Korallit** jatkoi toimintaansa Sari Kauton johdolla.

Jäsenmääräksi vuonna 2008 on kirjattu 27 isompaa tai pienempää perhettä.

VUOSI 2009

Vuosi sujui jo perinteiseksi käyneellä tavalla. **Lystilauantait** vietettiin kaksi kertaa Marita Jääskeläisen toimiessa päävastuunkantajana ja Kristiina Turkin opiskelijoiden etukäteiskouluttajana ym.. Tuomo Puruskainen kävi pitämässä **avekki-kouluksen toisen jakson. Autismitietoisuuden päivän** vietossa keskityttiin Edwin Laineen koulun kahteen luokkaan, joissa oli autismin kirjon oppilaita.

Retkeilytoiminnassa uusia kohteita olivat Johanna Niskasen maatila Nerkoolla ja Pölönmäen valkovuokkoalue. Tietysti tehtiin myös **kesäretki** Alimmaiselle Vuottojärvelle.

Vaalijalan (Nina Vonkkanen) **Autti-projektin** puitteissa aloitettiin valmistelutyö ”Autismin kirjon palvelupolku” –oppaan tekemiseksi. Käytännön toteutus tapahtuu Savonian opiskelijoiden opinnäytetyönä. Jouko Koivunen oli mukana vammais- ja potilasjärjestöjen yhteisen ”**Järjestö**”-projektin käynnistämiseksi. Kaupunki olisi tulossa mukaan 10 000 euron panoksella, ratkaiseva rooli olisi kuitenkin Raha-automaattiyhdistyksen mukaan saamisella.

Käynnistettiin myös selvittelytyö syksyllä 1.9.2009 voimaan tulleen vammaispalvelulain uudistuksen mukaisten **henkilökohtaisten avustajien** saamiseksi. kiinnostuksen sellaisesta ilmaisi 10 perhettä.

Lasten liikuntakerho kokoontui vielä keväällä ja järjesti oman retkenkin. Syksyllä toiminta kuitenkin loppui liian pienen lapsimäärän vuoksi. Myös **uimakoulu** menetti pitkäaikaisen ohjaajansa Sari Kauton. Uusi vetäjä Riikka Moisanen pystyi ottamaan uimariryhmän (9 osallistujaa) ”tosi toimiin” vasta syksyllä. Silloin jatkuivat taas myös **harrasteuinnit**.

13.11. tehtiin **retki Kajaanin teatteri**in katsomaan ”Spoonface”-nimistä esitystä.

Savonian opiskelijat Eveliina Remes ja Meiju Kurkinen tekivät yhdistyksen toimeksiannosta **opinnäytetyön ”Kyllä tässä aika syvässä suossa rämmittäis, jos ei ketään olis ollut. Vanhempien kokemuksia tuesta ja tuen tarpeesta lapsen autismidiaagnoosin aikana”**. Opinnäytetyöhön haastateltiin kahdeksaa yhdistyksen jäsenperhettä, ja se sai korkeimmat mahdolliset arvosanat. Työ löytyy Savonian Theseus-arkistosta. Pysyvä osoite julkaisulla on: <http://urn.fi/URN:fi:amk-200912026711>.

VUOSI 2010

Vuosi 2010 on ollut yhdistyksen toiminnan kannalta hiljaista suvantovaihetta. Aktiivisuus on suuntautunut varsinaisen yhdistystoiminnan ulkopuolelle, mm. **taisteluun autististen lasten oikeudesta henkilökohtaiseen apuun**, autismin kirjoon kuuluvien **palveluesitte**en luomiseen Autti-projektin kautta, sekä autistien asioiden eteenpäin viemiseen lisälmen valtuustossa, vammaisneuvostossa ja Soten perusturvalautakunnassa.

Lystilauantai/toimintapäivä autistisille lapsille järjestettiin vain kerran, 20.3. Peltokodossa ja Ohenmäen kodalla. Toiminnan suunnittelijana ja

vetäjänä oli Marita Jääskeläinen avustajineen. Mukana 9 lasta.

Osallistuttiin **vammaisyhdistysten yhteiseen liikuntapäivään ”Vauhtia kesään”** Iisalmen Liikuntahallilla 15.5. ja sen valmisteluihin. Tapahtumaan liittyi **Maliken apuväline-esittely**. Vastaavaa tapahtumaa valmistellaan vuodelle 2011.

VUOSI 2011

Savonian opiskelijat saivat valmiiksi opinnäytetyönään esitekirjaseen **”Palveluiden pyörteissä – Palveluopas autismin kirjon lasten ja nuorten huoltajille”**. Palveluoppaassa on päivitetty Ylä-Savon palvelujärjestelmä ja sen yhteystiedot Sote-tilanteen mukaisiksi. Opasta on jaettu kaikille Sote:n palvelupisteille sekä autistiperheille. Sitä on ollut jakelussa niin vammaisjärjestöjen messutapahtumassa 3.9. kuin KYS:n lastenneurologian osaston avajaistilaisuudessa Kuopiossa.

Puheenjohtaja on käynyt pitämässä 6.4. ja 20.4. **autismiopetusta** Savon Ammatti- ja Aikuisopistossa sosiaalialan ja lähihoitajaopiskelijoille, kummillekin 4 tuntia. Osallistuttiin Vammaiskasteseminaariin Kiuruvedellä 26.2. ja Savon Vammaispalveluhankkeen seminaariin 6-7.10. Iisalmissa.

Melontakurssi järjestettiin 6.7. Metsäpirtillä ja Iijärvellä. Mukana oli 7 kanoottissa yhteensä 21 henkeä sekä turvaveneessä 2 henkeä. Erityiskiitos seurakunnalle ja Ylä-Savon Melarylille kanoottien lainaamisesta sekä opastuksesta.

Rautavaaran **Metsäkartanolla** järjestettiin 27.-28.8. **virkestysviikonloppu**, jossa monipuolisesta liikunnallisesta ohjelmasta ja upeasta säästä nautti 16 henkeä. Autistiperheiden virkestystapahtumana järjestettiin **keilailu- ja Hesburgerpäivä** 6.11., mukana 14 yhdistyksen jäsentä.

Keskeisenä hankkeena on ollut **henkilökohtaisten avustajien saaminen** autistisille lapsille ja nuorille. Vammaisneuvoston toimesta järjestettiin avustajakoulutus henkilökohtaista apua varten. Monen kohdalla myönteistä päätöstä on henkilökohtaisen avun saamiseen on jouduttu hakemaan aina Korkeimmasta hallinto-oikeudesta saakka

Harrasteuinnit Iisalmen uimahallissa autistilasten perheille ovat jatkuneet kevät- ja syyskaudella noin kerran kuussa. Uintiasioissa yhdyshenkilönä on toiminut Janne Kananen ja vetäjänä erityisuintiopettaja Riikka Moisanen. Uinneissa on ollut mukana keskimäärin n. 15 yhdistyksen jäsentä.

VUOSI 2012

Jyrki ja Merja Kaivo-oja järjestivät **koko perheen kotaretken** lasketteluineen ja hiihtoineen Nerkoon kylällä. Mukana tusinan verran osanottajia. Melontatapahtumaa ei saatu sovitettua sateiden lomaan kesällä 2012.

Rautavaaran **Metsäkartanolla** järjestettiin 11.-12.8. **virkestysviikonloppu**, jossa monipuolisesta liikunnallisesta ohjelmasta ja upeasta säästä nautti 26 henkeä. Autistiperheiden virkestystapahtumana järjestettiin **keilailu- ja Hesburgerpäivä** 17.11., mukana 19 yhdistyksen jäsentä.

Äitien ilta järjestettiin Väärnin pappilassa Lapinlahdella 1.11.. Pappilaan tutustumisen lisäksi ohjelmassa oli kahden Savaksen projektin esittelyä.

Isien ”ilta” toteutettiin 12.2. Hanhilammin ampumaradalla ampumakisojen merkeissä. Kiitokset Joukolle hienosta tapahtumasta, tarjoiluista ja palkinnoista! Toinen isien tapaaminen oli Petrin savusaunalla la 28.4., kiitokset makoisista löylyistä ja muista järjestelyistä Petrille! Mukana jälleen viisi isää.

Vuoden 2012 aikana on eräissä perheissä saatu autistiselle nuorelle henkilökohtaista apua, tosin pitkäaikaisten taistelujen jälkeen. Suunnitelmissa on ollut **yhteistyö avustajien saamiseksi ja kouluttamiseksi**. Syksyllä yhdistys oli vahvasti mukana järjestämässä **vammaisasioihin keskittyvää vaalipaneelia** lisalmen nuorisotalolla 1.10.. Paneelin osallistujia oli n. 10 ja yleisöä n. 40 henkeä. Päätäjien tietoon saatiin useita epäkohtia vammaisten elämässä lisalnessa. Eräs tulos vaalipaneelitulaisuudesta oli se, että Sote-kuntayhtymän hallitus poisti viranhaltijoille antamassa virheelliset ohjeet henkilökohtaisen avun saamiselle.

Harrasteuinnit lisalmen uimahallissa autistilasten perheille ovat jatkuneet kevät- ja syyskaudella noin kerran kuussa. Uintiasioissa yhdyshenkilönä on toiminut Janne Kananen ja vetäjänä erityisliikunnanohjaaja Sari Kautto. Uinneissa on ollut mukana keskimäärin n. 15 yhdistyksen jäsentä.

VUOSI 2013

Ylä-Savon Autismi- ja Aspergeryhdistys ry saavuttaa 10 vuoden iän 26.10.2013. Juhlavuosi on kulunut varsin liikuntapainotteisesti: perinteiset toimintamuodot ovat jatkuneet. **Harrasteuinti**, retki **Pölönmäen valkovuokkoja** katsomaan, **kesäretki** Alimmaiselle Vuottojärvelle, **melontaretki** lisaareen, jne. ovat olleet tuttuja toimintoja.

Uusina ovat olleet **”Voimaa vanhemmuuteen” –projektin leiritapahtuma** 4.-6.3. Rautavaaran Metsäkartanolla, jossa mukana oli 18 henkeä; Pirjo Kämäräisen järjestämä **lumikenkäkävely Kääriänmäen näkötornille** 16.3., mukana 17 henkeä; sekä Merja Kaivo-ojan ideoima **polkupyöräretki** 8.-9.6..

Lisäksi osallistuttiin **Autismin Talvipäiville** 8.-9.2. Kuopiossa, mukana 4 henkeä YSAA:sta. Yhdistyksellämme oli oma esittelypöytä ja sen lisäksi pyöri Matin valmistama, yhdistyksen toimintaa esittelevä dvd Autismipäivien ajan esittelypöydän vieressä. Osallistuttiin myös vertaistoimintaa käsittelevän luennon toteutukseen.

Eräitä suunniteltuja tapahtumia ei ehditty järjestämään, mutta 26.10.2013 pidetään kuitenkin yhdistyksen 10-vuotisjuhla. Se alkaa keilailulla Pelixirissä ja jatkuu ”yläsalissa” ruokailun merkeissä. Matti on koostanut ohjelmaksi kuvakavalkaadin 10-vuotisesta toiminnasta ja Paula leiponut synttäräkakun!

”VIRKAILIJAT”

YSAA:lla on ollut onni saada pitkäaikaisia toimihenkilöitä vastaamaan eri sektoreista. Alusta asti yhdistyksen taloutta on hoitanut asiantuntevasti Jouko Koivunen. tilinpäätökset

ovat aina näyttäneet plussaa! Samalla Jouko on toiminut mm. retkivastaavana ja pitkän aikaa varapuheenjohtajana.

Matti Ollikainen on toiminut kalustovastaavana vuodesta 2006, ja sittemmin yhdistyksen sihteerinä vuodesta 2011. Sitä ennen sihteerinä toimivat Leena Tauriainen 2004-2008 ja Eeva Ruotsalainen 2009-2010. Matti on myös tehnyt yhdistyksen kotisivut (www.ysaayh.com) ja pitänyt ne ajan tasalla sekä hallinnollisen tiedottamisen että tapahtumista kertovien kuvamateriaalien osalta.

Uintiasioissa, sekä uimakoulujen että harrasteuintien osalta yhdyshenkilönä on toiminut Janne Kananen. Autistilasten uimataitoa pidettiin eräänä tärkeänä turvallisuustavoitteena heidän elämässään täällä Järvi-Suomessa ja tavoite on saavutettu hyvin. Uimatoiminta on ollut eräs pysyvistä toimintamuodoista. Sari Kautto on innostavana ja uskollisena opettajana tehnyt erinomaista työtä!

Tiedotussihteerinä on toiminut vuoteen 2012 asti Kristiina Turkki järjestäen monenlaista näkyvyyttä autismiasioille sekä erilaisia koulutustilaisuuksia. Hän on myös vastannut pääsääntöisesti monista aktiviteeteista ja kerhoista: lystilauantaiorganisoinnista ja sen avustajakoulutuksesta, liikunta- ja tanssikerhoista, muskarista jne. Hän hoiti myös aluksi äitien iltojen järjestelyä, jossa toimessa sitten on jatkanut Paula Ollikainen. Isien iltojen järjestelyvastuu on ollut ainakin vuodesta 2008 Petri Vetelillä.

Pääosassa lystilauantaita eli 10 tapahtumassa on käytännön vetäjänä toiminut erityisnuorisonohjaaja Marita Jääskeläinen. Tämä vapaaehtoinen urakointi antaa aiheen nimetä hänen ”lystilauantaineuvokseksi”! Hän on tehnyt v. 2005 Seurakuntaopistoon Lapsi- ja perhetyön tutkintoon liittyvän opinnäytetyön ”Kehittämishanke Lystilauantai”, josta yhden kappaleen on myös yhdistyksemme saanut.

HALLINTO JA TALOUS

Yhdistyksen toimintaa on johtanut hallitus, jossa on ollut puheenjohtaja sekä 4-6 jäsentä. Vuosittain hallitus on kokoontunut 3-6 kertaa, kokoontumispaikaksi on saatu Kirkonsalmen Palvelukodin kerhohuone. Samassa paikassa kokoontuu myös yhdistyksen vuosikokous.

Talous perustuu jäsenmaksuun, joka koko toiminnan ajan on ollut 20 €/vuosi. Suuri osa toiminnoista on tapahtunut myös omakustanteisesti, kyydit itse maksettu ja pieni osallistumismaksu. Sen lisäksi yhdistys on saanut lisälmen kaupungilta toiminta-avustusta n. 300 euroa vuodessa sekä Autismiliitolta jäsenyhdistysavustusta 200-300 euroa/vuosi. Muutamana vuotena on saatu Autismiliiton kautta myös Raha-automaattiyhdistyksen sopeutumisvalmennus- tai kuntoutusavustusta erityisiin projekteihin, kuten Metsäkartanon virkistysleireihin.

Näissä merkeissä Ylä-Savon Autismi- ja Aspergeryhdistys ry:n 10 ensimmäistä toimintavuotta ovat sujuneet varsin suotuisissa merkeissä. Aktiivisuus on painottunut autismin kirjon rankimpaan osaan eli varsinaisten autistien hyväksi toimimiseen. Jatkossa on toivottavaa, että aspergerpuoli saadaan vahvemmin mukaan!

Kymmenvuotiskauden täytyessä on paikallaan lausua lämpimät kiitokset yhdistyksen toimintaa organisoineille ja käytännössä totuttaneille, aktiiviselle jäsenkunnalle sekä kaikille yhteistyötahoille!

